

bijlage X

A. Inleiding

Het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten is sinds zijn oprichting onderworpen aan de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen, alsook aan de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen¹.

Het wettelijk en reglementair kader van de erkende boekhouders en erkende boekhouders-fiscalisten wordt momenteel voornamelijk gevormd door de volgende bepalingen:

- de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen, en haar koninklijk uitvoeringsbesluit van 27 november 1985 tot bepaling van de regels inzake de organisatie en de werking van de beroepsinstellingen die voor de dienstverlenende intellectuele beroepen zijn opgericht;
- de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen;
- de beslissingen van de Nationale Raad van 29 april en 24 juni 1994 houdende vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Beroepsinstituut van Boekhouders;

- het koninklijk besluit van 23 december 1997 houdende goedkeuring van het reglement van plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders;
- het koninklijk besluit van 29 januari 1998 houdende goedkeuring van het stagereglement van het Beroepsinstituut van Boekhouders.

De voor advies voorgelegde tekst wil een nieuw huishoudelijk reglement voor het Instituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten laten goedkeuren.

De Hoge Raad heeft de wettelijke taak² mee te werken aan de uitwerking van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische beroepen, via het verstrekken, op eigen initiatief of op verzoek, van adviezen of aanbevelingen aan de Regering of aan de Beroepsinstellingen die de economische beroepen vertegenwoordigen.

De Minister belast met de Middenstand heeft, overeenkomstig de wettelijke bepalingen, het advies van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen gevraagd over de beslissing van de Nationale Raad van 31 oktober 2001 tot goedkeuring van vermeld huishoudelijk reglement dat van toepassing is op het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten.

1. De huidige bepalingen van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen maakten vroeger deel uit van het koninklijk besluit van 19 mei 1992 tot bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van het beroep van boekhouder. Dit koninklijk besluit werd opgeheven door artikel 55, § 2 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.
2. Die taak vloeit voort uit artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

B. Advies van de Hoge Raad

De Hoge Raad stelt eerst en vooral vast dat een aantal bepalingen die opgenomen zijn in de huidige versie van het huishoudelijk reglement in het voor advies voorgelegd ontwerp werden weggelaten. Sommige van die opheffingen zijn het gevolg van toevoegingen van diezelfde bepalingen, na de goedkeuring van het huishoudelijk reglement in 1994, in andere bepalingen, zoals:

- het koninklijk besluit van 23 december 1997 houdende goedkeuring van het reglement van plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders en
- het koninklijk besluit van 29 januari 1998 houdende goedkeuring van het stagereglement van het Beroepsinstituut van Boekhouders.

De schrapping van deze bepalingen veroorzaakt dan ook geen aanzienlijke wijzigingen, doch vermijdt dat de normen zich in de toekomst eventueel naast andere, tegenstrijdige, bepalingen zouden bevinden.

In het algemeen kan de Hoge Raad voor Economische Beroepen akkoord gaan met het voor advies voorgelegd voorstel van huishoudelijk reglement. Hij wenst echter zowel over de grond als over de vorm, een aantal opmerkingen te maken.

Uit het artikelsgewijze onderzoek van de beslissing van de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten blijkt:

- dat wat artikel 1 betreft

de uitdrukking “de lijst van de stagiairs” en ook de uitdrukking “het tableau van de titularissen” in het enkelvoud werden behouden hoewel, sinds de integratie van de fiscale beroepen bij de economische beroepen in 1999, die lijsten en tableaux in tweevoud bestaan. Om de door het voor advies voorgelegd huishoudelijk reglement gewenste duidelijkheid te

waarborgen, wordt voorgesteld die uitdrukkingen en de bepalingen zelf in die zin aan te passen. Op die wijze wordt rekening gehouden met de toestand zoals deze bestaat sinds de inwerkingtreding van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

- dat wat artikel 2 betreft

§1 niet meer verwijst naar de samenstelling van een dossier in het kader van een vraag tot inschrijving op het tableau van de titularissen terwijl artikel 3 van het koninklijk besluit van 29 januari 1998 houdende goedkeuring van het stagereglement van het Beroepsinstituut van Boekhouders de verplichtingen beschrijft in verband met de samenstelling van dergelijk dossier.

Voor zover artikel 3, 1^e lid van het voor advies voorgelegd huishoudelijk reglement in sommige gevallen toelaat dat de Kamer dit dossier vervolledigt, menen de leden van de Hoge Raad dat het wenselijk zou zijn in artikel 2, 1^e lid, van het voor advies voorgelegd ontwerp van huishoudelijk reglement te verwijzen naar de verplichting om dergelijk dossier samen te stellen. Dit lid zou als volgt kunnen luiden: “Elke vraag tot inschrijving op het tableau van de titularissen moet per aangekend schrijven aan de voorzitter van de bevoegde Kamer gericht worden en vergezeld zijn van een dossier opgevoerd in overeenstemming met artikel 3 van het koninklijk besluit³ van 29 januari 1998 houdende goedkeuring van het stagereglement van het Beroepsinstituut van Boekhouders”

- dat wat artikel 4, 1e lid betreft

de laatste zin van het 1e lid⁴ werd aangepast om «toute personne» te vervangen door «toute personne intéressée». De

3. Gezien het nieuw koninklijk besluit betreffende de toegang tot het beroep van erkend boekhouder en erkend boekhouder-fiscalist momenteel voor onderzoek bij de Minister belast met de Middenstand is, past het naar die nieuwe bepaling te verwijzen.

4. «Le tableau des titulaires, la liste des stagiaires et le tableau des personnes admises à l'honoraire sont établis chaque année, dans l'ordre alphabétique, par les Chambres. Ceci peut être fait sous la forme d'un fichier informatique. Toute personne intéressée peut en prendre connaissance au siège de l'Institut.»

Hoge Raad voor Economische Beroepen is van mening dat die toevoeging vragen kan doen rijzen over de terbeschikkingstelling van die ledenlijst aan eenieder die dat wenst. Men moet er inderdaad de Nederlandse tekst op naslaan om te zien dat men spreekt van “belangstellende personen” en niet van “belanghebbende personen”.

Vermits noch artikel 4, § 1 van het koninklijk besluit van 20 april 1989 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van Bedrijfsrevisoren, noch artikel 6, § 1 van het koninklijk besluit van 2 maart 1989 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut der Accountants de uitdrukking «personnes concernées» gebruikt, stelt de Hoge Raad voor de vroegere formulering te behouden: «Toute personne peut en prendre connaissance au siège de l’Institut».

- dat wat artikel 4, 2° lid betreft

in punt 4 van dit lid wordt verwezen naar de titel van “fiscalist”, terwijl de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen van de titel van “erkend boekhouder-fiscalist” spreekt. De Hoge Raad stelt voor de in die wet van 22 april 1999 geduide titel te gebruiken.

In punt 6 van dit lid werden de woorden “in voorkomend geval” opgeheven. Vermits een erkend boekhouder of een erkend boekhouder-fiscalist geenszins de verplichting opgelegd wordt om een vennootschap op te richten, wordt voorgesteld die woorden te behouden. Zoniet is die bepaling in strijd met paragraaf 2 van artikel 2 van het voor advies voorgelegd huishoudelijk reglement, dat als volgt aanvangt: “Indien de kandidaat werkzaam is in het kader van een rechtspersoon, moet het dossier...”.

- dat wat artikel 5, 1° lid betreft

de Hoge Raad de aandacht wenst te vestigen op het feit dat moet verwezen worden naar artikel 4, 2° lid, in plaats van naar artikel 5, 2° lid, gezien de nieuwe nummering van de artikelen.

De Hoge Raad stelt bovendien vast dat artikel 5, 1° lid, gewijzigd werd wat de persoon die zou belast zijn met het bijhouden van het register van de leden van BIBF betreft. Voor zover artikel 2, § 1° de uitvoerende Kamers van het Instituut belast met het verzamelen van de informatie, lijkt het voor de hand te liggen dit lid als volgt te wijzigen: “Het Instituut houdt een register bij, bestemd voor intern gebruik, waarin *op grond van de door de Kamers verstrekte informatie*, alle vermeldingen voorkomen bepaald in artikel 4, 2° lid, en de plaats en de datum van geboorte.”. Bij niet aanpassing past het ook te benadrukken dat artikel 6 van de voor advies voorgelegde tekst in strijd zou zijn met de in artikel 5, 1° lid opgenomen bepalingen.

- dat wat artikel 7, 2° lid betreft

de Hoge Raad de aandacht wenst te vestigen op het feit dat:

- in de Franstalige versie van het advies, het woord «agrégation» dient vervangen te worden door «agrément»,
- de uitdrukking “de gemonopoliseerde boekhoudactiviteiten” beter zou vervangen worden door de uitdrukking “de aan het beroep voorbehouden bevoegdheden”.

De leden van de Hoge Raad wensen de aandacht van de bevoegde Minister te vestigen op:

- de ondersteunende opdracht in verband met de uitwerking van een financieel plan, door artikel 51, 2° lid van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen toevertrouwd aan de stagiairs boekhouders en de stagiairs boekhouders-fiscalisten;
- het feit dat de stagiairs boekhouders en de stagiairs boekhouders-fiscalisten de ondernemingen, die het hen vragen in de loop van hun eerste activiteitenjaar, een gratis eerstelijns advies zouden kunnen verstrekken, overeenkomstig de bepalingen van artikel 51, 3° lid, van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen.

De leden van de Hoge Raad zijn van mening dat de stagiair die zijn ontslag

vraagt, zoals de erkende boekhouders en de erkende boekhouders-fiscalisten, de verplichting zou moeten opgelegd worden de Voorzitter van de Kamer een verklaring op erewoord voor te leggen volgens dewelke hij *al* de hem toevertrouwde opdrachten tot een goed einde heeft gebracht.

- dat wat artikel 8 betreft

de Hoge Raad voor de Economische Beroepen de aandacht wenst te vestigen op het feit dat voor zover een lid van het BIBF ontslag neemt, aan het Instituut der Bedrijfsrevisoren en het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten zou moeten gevraagd worden of die personen geen lid van die Instituten zijn. In voorkomend geval moet de toestand van die personen met betrekking tot lopende tuchtprocedures onderzocht worden vooraleer een eretitel toe te kennen.

De Hoge Raad voor Economische Beroepen stelt voor artikel 8 in die zin aan te passen.

Deze procedure tot toekenning van de eretitel zou ook moeten toegepast worden door de twee andere instituten.

Bovendien laat, naar de mening van de leden van de Hoge Raad voor de Economische Beroepen, lid 2 vermoeden dat het niet uitgesloten is dat een actieve “erkend boekhouder” de eretitel van het beroep zou kunnen voeren. De Hoge Raad stelt dan ook voor deze zinsnede “zonder evenwel nog de gereglementeerde beroepsactiviteiten te mogen uitoefenen” aan te passen.

- dat wat artikel 9, § 1 betreft

de leden van de Hoge Raad betreuren dat de voorgestelde tekst geen grenzen meer stelt in verband met de bepaling van de som van de bijdragen (minimum- en maximumbedrag) die de Nationale Raad aan haar leden kan vragen.

Bij wijze van vergelijking, het 1^e lid van artikel 7 van het huishoudelijk reglement van het Instituut der Bedrijfsrevisoren

stelt dat de leden natuurlijke personen of rechtspersonen van dit Instituut “jaarlijks betalen:

- a) een vaste bijdrage waarvan het bedrag niet lager mag zijn dan 10.085 frank, noch hoger dan 50.425 frank;
- b) een aanvullende veranderlijke bijdrage, die wordt berekend op de aan BTW onderworpen omzet zoals aangegeven in de loop van het burgerlijk jaar dat vooraf gaat aan het jaar waarin de bijdrage is verschuldigd. Deze bijdrage mag niet hoger zijn dan 2%.”.

Zo stelt ook § 1 van artikel 14 van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten dat “de leden van het Instituut en de personen aan wie het voeren van de titel werd gegeven betalen elk jaar een bijdrage waarvan het bedrag jaarlijks door de algemene vergadering bepaald wordt, met een minimum van 6 000 frank en een maximum van 25 000 frank.».

De leden van de Hoge Raad stellen voor om het maximum- en minimumbedrag van de bijdragen (in euro) terug op te nemen teneinde hierover voldoende rechtszekerheid te bieden aan de leden van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten.

- dat wat artikel 9, § 2 betreft

Voor wat de ingebrekestelling door het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten betreft, bij niet betaling van de bijdragen, voorziet de voorgestelde tekst niet meer dat die ingebrekestelling per aangetekend schrijven moet gebeuren.

De Hoge Raad houdt er aan te benadrukken dat de huidige op het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten van toepassing zijnde bepaling strookt met die voorzien in het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (Artikel 14, § 2 van het koninklijk besluit van 2 maart 1989).

De leden van de Hoge Raad wensen dat de procedure van ingebrekestelling de voor het Beroepsinstituut van erkende

Boekhouders en Fiscalisten gewenste rechtszekerheid biedt en stelt voor de verplichting om de ingebrekestelling per aangetekend schrijven te versturen, te behouden.

- dat wat artikel 9, § 3 betreft

de leden van de Hoge Raad zich vragen stellen over wat moet verstaan worden onder “wederintredende leden” (1^e lid) en onder het verschil dat zou kunnen bestaan tussen een “wederintredend lid” en een nieuw lid (2^e lid).

Om alle gewenste duidelijkheid te scheppen in de bepalingen van § 3 van artikel 9 van de voor advies voorgelegde tekst, stellen de leden van de Hoge Raad voor het begrip uit te leggen, hetzij in de tekst van de paragraaf zelf, hetzij in de definities die gegeven worden in artikel 1 van de voor advies voorgelegde tekst.

- dat wat artikel 10 betreft

de Hoge Raad voor Economische Beroepen betreurt dat het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten de verlaging van de bijdrage voor haar nieuwe leden opgeheven heeft, te meer daar lid 6 en 7 van artikel 7 van het koninklijk besluit van 20 april 1989 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut der Bedrijfsrevisoren, en ook artikel 15 van het koninklijk besluit van 2 maart 1989 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut van de Accountants een analoge bepaling bevatten.

De Hoge Raad stelt voor te onderzoeken in welke mate het niet mogelijk zou zijn een analoge bepaling te behouden.

Bovendien stellen de leden van de Hoge Raad voor de eerste paragraaf in twee te splitsen, om zodoende artikel 10 in drie paragrafen onder te verdelen:

- de eerste over de natuurlijke personen;
- de tweede over de rechtspersonen;
- de derde over de stagiairs.

- dat wat artikel 17 betreft

de leden van de Hoge Raad zich vragen stellen over het nut om “sommige” door de Nationale Raad goedgekeurde, en bij het proces-verbaal gevoegde documenten, niet over te maken aan die Nationale Raad of aan de plaatsvervaarders van elke taalrol, terwijl die documenten ter inzage zouden liggen op de zetel van het Instituut. Dit lijkt de goede voorlichting van verschillende betrokken personen te schaden.

- dat wat Hoofdstuk V betreffende de jaarrekeningen en het budget betreft

de Hoge Raad voor Economische Beroepen de aandacht wenst te vestigen op de tegenstrijdigheid – zowel in de Nederlandstalige als in de Franstalige versie van het voor advies voorgelegd ontwerp – tussen de titel van hoofdstuk V “De jaarrekeningen en het budget” en de in paragraaf 1 van artikel 23 gebruikte termen “de jaarrekening van de ontvangsten en uitgaven”. Hij stelt voor dat de tekst in Hoofdstuk V zou onderzocht worden om hem in overeenstemming te brengen met de titel van het hoofdstuk.

- dat wat artikel 23, § 2 betreft

inzake de balans en de resultatenrekening die jaarlijks door het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten gepubliceerd wordt, het huishoudelijk reglement niet meer voorstelt, zoals in het verleden, te verwijzen naar het boekhoudrecht dat van toepassing is op de ondernemingen, maar een door de Nationale Raad bepaald model te gebruiken.

Zoals alle andere entiteiten die onderworpen zijn aan de bekendmaking van jaarrekeningen, menen de leden van de Hoge Raad dat zowel de regels in verband met het voeren van een boekhouding als die in verband met de waardering onveranderd moeten blijven, en door de bestemmelingen van de jaarrekeningen moeten gekend zijn.

De leden van de Hoge Raad menen dat voor zover er gekozen wordt voor andere

regels dan die welke op de ondernemingen van toepassing zijn, de Nationale Raad minstens de hoofdlijnen van het boekhoudplan moet vastleggen en de waarderingsregels omtrent de inventaris dient vast te leggen die de minimale regels uitmaken waaraan de boekhouding, waarvoor de penningmeester verantwoordelijk is, zal onderworpen worden.

Zo menen de leden van de Hoge Raad ook dat het schema van de jaarrekeningen door de geïnteresseerde personen gekend moet zijn (leden van de Nationale Raad en geïnteresseerde derden).

Voor zover het model van de rekeningen eigen is aan het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, en dan ook afwijkt van dat vermeld in het koninklijk besluit van 30 januari 2001 houdende goedkeuring van het Wetboek

van Vennootschappen, stelt de Hoge Raad voor Economische Beroepen voor, dit schema voor de balans en de resultatenrekening op te nemen in de bijlage bij het huishoudelijk reglement, zoals bij het koninklijk besluit van 20 april 1989 tot vaststelling van het huishoudelijk reglement van het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Dit moet de continuïteit in de voorstelling van de door het BIBF gepubliceerde boekhoudkundige informatie verzekeren.

- dat wat artikel 25, § 2 betreft

de leden van de Hoge Raad zich vragen stellen wat verstaan moet worden onder “overzicht van de financiële toestand” en stellen voor dit punt te verduidelijken door, bijvoorbeeld, te verwijzen naar de overlegging van tussentijdse rekeningen.